

Stalin, J.W.

**LENIN EN HET VRAAGSTUK VAN HET BONDGENOOTSCHAP
MET DE MIDDENBOER¹.**

www.MinisterieVanPropaganda.org

Overgenomen uit JW Stalin « Keuze uit zijn werken » Deel 2
Van pg 27 tem pg 38.
EPO, Berchem, 1976

Antwoord aan pg. S.

Partijgenoot S.:

*Het is niet juist, dat de leuze van Lenin: "een overeenkomst met de middenboeren tot stand weten te brengen, zonder ook maar een minuut de strijd tegen de koelakken op te geven en alleen stevig op de dorpsarmoede steunende" - gegeven in zijn bekend artikel over Pitirjem Sorokien - de leuze zou zijn voor de "periode van de comité's van de dorpsarmoede", de leuze "van het einde der periode van het zogenaamde neutraliseren van de middenboeren". Dat is absoluut onjuist. De comité's van de dorpsarmoede werden in juni 1918 gesticht. Tegen het eind van 1918 hadden onze krachten op het platteland reeds het overwicht over de koelakken, terwijl de middenboeren een *wending* naar de kant van de Sovjetmacht hadden gemaakt. Op grond van deze wending ontstond dan ook het besluit van het Centraal Comité over de opheffing van de dubbele macht van de Sovjets en van de comité's van de dorpsarmoede. over de nieuwe verkiezingen van de districts- en de dorpssovjets, over de oplossing van de comité's van de dorpsarmoede in de nieuw verkozen Sovjets en dus over de liquidatie van de comité's van de dorpsarmoede. Dit besluit kreeg, zoals bekend is, de kracht van een Sovjet-wet op het VIde Sovjetcongres van 9 november 1918. Ik bedoel het besluit van het VIde Sovjetcongres van 9 november 1918 over de nieuwe verkiezingen van de districts- en de dorpssovjets en het oplossen van de comité's van de dorpsarmoede in de Sovjets. En wanneer verscheen Lenins artikel "Waardevolle bekentenissen van Pitirjem Sorokien", waarin hij, inplaats van de leuze van het neutraliseren van de middenboer, de leuze van een overeenkomst met de middenboer verkondigt? Het verscheen 21 november 1918. d.w.z. bijna twee weken *na* dit besluit van het VIde Sovjetcongres. Lenin zegt in dit artikel ronduit, dat de politiek van een overeenkomst met de middenboer voorgeschreven wordt door de wending van de middenboer naar onze kant. Ziehier, Lenins woorden:*

"Op het platteland is het onze taak de landheer te vernietigen en de tegenstand van de uitbouter en de speculant-koelak te breken; daartoe kunnen wij alleen krachtig op de halfproletariërs, op de "dorpsarmoede" steunen. Maar de middenboer is niet onze vijand. Hij heeft gewefeld, hij weifelt en zal weifelen. De taak van inwerking op de weifelenden is niet identiek met de taak van de omverwerping van de uitbouter en de overwinning op de actieve vijand. Een overeenkomst met de middenboer tot stand weten te brengen zonder ook maar een minuut de strijd tegen de koelakken op te geven, en alleen stevig op de dorpsarmoede steunende - dat is de taak van het ogenblik, want juist thans is, krachtens de hierboven uiteengezette oorzaken, de *wending van de middenboeren naar onze kant onvermijdelijk*"ⁱⁱⁱ. (Zie Deel XXIII, blz. 294, "Waardevolle bekentenissen van Pitirjem Sorokien".)

Wat volgt hier evenwel uit?

Hieruit volgt, dat Lenins leuze niet op de oude periode slaat, niet op de periode van de comité's van de dorpsarmoede en het neutraliseren van de middenboer, maar op de nieuwe periode, op de periode van de overeenkomst met de middenboer. Zij weerspiegelt dus niet het einde van de oude, maar het begin van de nieuwe periode.

Maar uw bewering over Lenins leuze is niet alleen formeel niet juist, niet alleen, om zo te zeggen, in kronologisch opzicht - zij is ook wat het wezen van de zaak betreft niet juist. Het is bekend, dat Lenins leuze van de overeenkomst met de middenboer door de gehele partij als nieuwe leuze afgekondigd werd op ons VIIIste Partijcongres (maart 1919). Het is bekend, dat het VIIIste Partijcongres het congres is geweest, dat de grondslagen van onze politiek van het hechte verbond met de middenboer legde. Het is bekend, dat ons program, het program van de C.P.S.U., eveneens op het VIIIste Partijcongres werd aangenomen. Het is bekend, dat dit program speciale punten bevat over de verhouding van de partij tot de verschillende groeperingen op het platteland: tot de dorpsarmoede, de middenboeren en de koelakken. Wat wordt er in deze punten van het program van de C.P.S.U. over de sociale groeperingen op het platteland en de verhouding van de partij tot hen gezegd? Luistert:

"Bij haar gehele werk op het platteland steunt de R.C.P. als voorheen op de *proletarische en halfproletarische lagen daarvan*, organiseert hen in de eerste plaats als een zelfstandige kracht, doordat zij partijcellen in het dorp, organisaties van de dorpsarmoede, een bijzonder type van vakverenigingen van de plattelandsproletariërs en -halfproletariërs sticht, enz., brengt hen op iedere wijze nader tot het stedelijke proletariaat en ontrukkt hen aan de invloed van de dorpsbourgeoisie en de kleine eigenaarsbelangen.

Met betrekking tot de koelakken, tot de dorpsbourgeoisie, bestaat de politiek van de R.C.P. in de *besliste strijd tegen hun uitbuitersneigingen, in het onderdrukken van hun tegenstand tegen de Sovjetpolitiek*.

Met betrekking tot de middenboeren bestaat de politiek van de R.C.P. hierin, hen geleidelijk en planmatig in het werk van de socialistische opbouw te betrekken. De partij stelt zich tot taak de middenboeren van de koelakken te scheiden, hen door een zorgvuldig in acht nemen van hun behoeften, naar de kant van de arbeidersklasse over te halen en tegen hun achterlijkheid met maatregelen van ideologische beïnvloeding, geenszins echter met onderdrukkingsmaatregelen, te strijden, terwijl zij in alle gevallen, waar hun levensbelangen worden geraakt, er naar streeft tot *een praktische overeenkomst met hen te komen* en bereid is, hun bij het bepalen van de methoden van de socialistische omvorming concessies te doenⁱⁱⁱ." ("Het VIIIste Congres van de R.C.P.", stenografisch verslag blz. 396)

Tracht maar eens, al was het maar het geringste verschil, al was het een verschil in woorden, te vinden tussen deze punten van het program en Lenins leuze! Gij zult geen verschil vinden, omdat het in werkelijkheid niet bestaat. Nog sterker. Het lijdt niet de geringste twijfel, dat Lenins leuze niet alleen niet tegenstrijdig is aan de besluiten van het VIIIste Congres over de middenboer, maar dat zij, omgekeerd, de meest juiste en meest geslaagde formulering van deze besluiten is. En het is immers

een feit, dat het program van de R.C.P. in maart 1919 op het VIIIste Congres, dat speciaal het vraagstuk van de middenboer behandelde, aangenomen werd, terwijl het artikel van Lenin tegen Pitirjem Sorokien, dat de leuze van de overeenkomst met de middenboer verkondigde, in november 1918, d.w.z. vier maanden voor het VIIIste Partijcongres, in de pers verscheen.

Is het dan niet duidelijk, dat het VIIIste Partijcongres Lenins leuze, verkondigd in zijn artikel tegen Pitirjem Sorokien, *ten volle heeft bekrachtigd* als een leuze, door welke de partij, bij haar werk op het platteland *gedurende de gehele tegenwoordige periode van de socialistische opbouw, verplicht is zich te laten leiden?*

Wat is de kern van Lenins leuze?

De kern van Lenins leuze ligt hierin, dat zij op bewonderenswaardig treffende wijze de *driedelige* taak van het partijwerk op het platteland in één bondige formulering samengevat tot uitdrukking brengt: a) *steunt* op de dorpsarmoede, b) komt tot een *overeenkomst* met de middenboer, c) staakt geen ogenblik de strijd tegen de koelak. Tracht maar eens uit deze formulering één van haar delen als grondslag voor het werk op het platteland op het huidige ogenblik te nemen en haar andere delen te vergeten - en gij zult onvermijdelijk in een slop geraken. Kan men onder de verhoudingen van de tegenwoordige fase van de socialistische opbouw tot een werkelijke en duurzame overeenkomst met de middenboer komen, zonder op de dorpsarmoede te steunen en zonder tegen de koelak te strijden? Neen, dat is niet mogelijk. Kan men onder de verhoudingen van de tegenwoordige ontwikkeling met succes tegen de koelak strijden, zonder op de dorpsarmoede te steunen en zonder een overeenkomst met de middenboer te hebben? Neen, dat is niet mogelijk. Hoe kan men deze driedelige taak van het partijwerk op het platteland het best in één generaliserende leuze uitdrukken? Ik ben van mening, dat Lenins leuze de gelukkigst gekozen uitdrukking voor deze taak is. Men moet erkennen, dat men het niet treffender dan Lenin kan zeggen ...

Waarom is het noodzakelijk *juist nu*, juist *onder de onderhavige verhoudingen* van het werk op het platteland, op de doelmatigheid van Lenins leuze de nadruk te leggen?

Omdat juist nu bij enkele partijgenoten de tendentie is op te merken om de *driedelige* taak van het partij- werk op het platteland in stukken te scheuren en deze delen van elkaar te scheiden. Dat werd door de praktijk van onze graaninzamelingscampagne in januari-februari van dit jaar ten volle bevestigd. Dat men met de middenboer tot een overeenkomst moet komen, dat weten alle bolsjeviki. Maar hoe deze overeenkomst tot stand te brengen, dat begrijpt niet iedereen. Enigen menen een overeenkomst met de middenboer tot stand te kunnen brengen door de strijd tegen de koelakken op te geven of deze te verzwakken: de strijd tegen de koelakken zou een deel van de middenboeren, hun welgestelde deel, schrik kunnen aanjagen. Anderen menen een overeenkomst met de middenboer tot stand te kunnen brengen door het werk tot organisatie van de dorpsarmoede op te geven of te verzwakken: het organiseren van

de dorpsarmoede zou tot de afzondering van de dorpsarmoede voeren en deze afzondering zou de middenboeren van ons kunnen afstoten. Als resultaat van deze afwijkingen van de juiste lijn verkrijgt men, dat de Marxistische stelling vergeten wordt, dat de middenboer een weifelende klasse is en dat men slechts onder de voorwaarde van de vastberaden strijd tegen de koelakken en van de versterkte arbeid onder de dorpsarmoede, de overeenkomst met de middenboer kan consolideren, dat, als deze voorwaarden ontbreken, de middenboer in de koelakken een kracht kan zien en naar hen overhellen. Herinnert u de woorden van Lenin. door hem op het VIIIste Partijcongres gesproken

"Het is noodzakelijk de verhouding tot een klasse te bepalen, die *geen bepaalde, stabiele positie heeft* ^{iv}. Het proletariaat is in zijn massa vóór het socialisme, de bourgeoisie in haar massa tégen het socialisme; het is gemakkelijk de verhouding tussen deze twee klassen te bepalen. Maar als wij ons tot zulk een laag wenden als de middenboeren, dan blijkt, dat *deze een klasse vormen, die weifelt*. Zij is ten dele eigenaar, ten dele werker. Zij buit geen andere vertegenwoordigers van de werkers uit. Zij heeft gedurende tientallen van jaren met de grootste moeite haar positie moeten verdedigen, zij heeft aan eigen lijf de uitbuiting door de landheren en de kapitalisten ervaren, zij heeft alles ondergaan en terzelfdertijd - is zij eigenaar. Derhalve biedt onze verhouding tot deze weifelende klasse geweldige moeilijkheden." ("VIIIste Congres van de R.C.P." stenografisch verslag blz. 346.)

Er komen echter ook andere afwijkingen van de juiste lijn voor, niet minder gevaarlijk dan de voorafgaande. Het komt voor, dat men tegen de koelakken strijdt, maar dat men deze strijd zo onbeholpen en zo zinloos voert, dat de slagen op de middenboer en de arme boer neerkomen. Als resultaat daarvan blijft de koelak ongedeed, het bondgenootschap met de middenboer krijgt een scheur en een deel van de arme boeren valt tijdelijk in de klauwen van de koelak, die een ondermijnende strijd tegen de Sovjet-republiek voert. Er komen ook zulke gevallen voor, dat men de strijd tegen de koelakken in een vernietiging van de koelakken tracht om te zetten en de graaninzameling in een graanrequisitie, waarbij men vergeet, dat de vernietiging van de koelakken onder onze verhoudingen een domheid is en dat requisities geen verbond met, maar de strijd tegen de middenboer betekenen.

Waar vloeien deze afwijkingen van de partijlijn uit voort?

Hieruit, dat men niet begrijpt, dat de drieledige taak van het partij werk op het platteland *één ondeelbare* taak is. Hieruit, dat men niet begrijpt, dat men de taak van de strijd tegen de koelakken niet van de taak van de overeenkomst met de middenboer kan losmaken en deze beide taken niet van de taak, om de arme boeren tot het steunpunt van de partij op het platteland te maken^v.

Wat moet men doen, opdat. deze taken in de loop van ons dagelijks werk op het platteland niet. van elkaar worden gescheiden?

Daartoe moet men op zijn minst. zulk een leidende leuze geven, die al deze taken in één algemene formulering verenigt, die het dus verhindert, dat deze taken van elkaar

losgemaakt worden.

Bestaat er in ons partijarsenaal zulk een formulering, zulk een leuze?

Ja, die bestaat. Zulk een formulering is de leuze van Lenin: "een overeenkomst met de middenboer tot stand weten te brengen, zonder ook maar een ogenblik de strijd tegen de koelak op te geven en alleen stevig op de dorpsarmoede steunende.

Daarom schijnt mij deze leuze de meest doelmatige en meest omvattende leuze toe en moet zij *juist nu, juist onder de onderhavige verhoudingen* van het werk op het platteland, op de voorgrond worden gebracht .

Gij houdt Lenins leuze voor een "oppositie" -leuze en vraagt in uw brief: "*Hoe kon het gebeuren, dat... deze oppositieleuze op de 1ste Mei 1928 in de "Pravda" afgedrukt werd, hoe kan men het verschijnen van deze leuze in de kolommen van de "Pravda", het orgaan van het Centraal Comité van de C.P.S.U, verklaren; is dit slechts een technische vergissing, of is dit een compromis met de oppositie in het vraagstuk van de middenboer?"* Dat is ongetwijfeld dreigende taal! En toch, wees voorzichtiger "bij een scherpe bocht" pg. S, komt in uw ijver niet tot de gevolgtrekking, dat het publiceren van ons program dat Lenins leuze ten volle bevestigt (een feit!), dat in hoofdzaak door Lenin (helemaal geen oppositie-element!) werd uitgewerkt en dat door het VIIIste Partijcongres (eveneens geen oppositiecongres!) werd aangenomen, *verboden* moet worden. Wat meer eerbied voor de bekende punten van ons program over de sociale groeperingen op het platteland! Wat meer eerbied voor de besluiten van ons VIIIste Partijcongres, inzake de middenboeren! ... Wat betreft uw frase over "het compromis met de oppositie in het vraagstuk van de middenboer" - ik meen, dat het niet de moeite loont deze frase te weerleggen: zij werd door u klaarblijkelijk uitgesproken toen gij u had opgewonden, Gij wordt blijkbaar in de war gebracht door de omstandigheid, dat er in Lenins leuze en in op het VIIIste

Congres aangenomen programma van de C.P.S.U. wordt gesproken over een overeenkomst met de middenboer, terwijl Lenin in zijn openingsrede op het VIIIste Partijcongres over een hecht verbond met de middenboer spreekt. Gij ziet daarin klaarblijkelijk een soort van tegenstrijdigheid. Mogelijk zijt gij zelfs geneigd te veronderstellen, dat de politiek van *overeenkomst* met de middenboer zoiets als een verwijdering van de politiek van het *verbond* met de middenboer is. Dat is niet juist, pg. S. Dat is een grote vergissing. Zo kunnen alleen mensen denken, die de letters van de leuze kunnen lezen, maar tot de betekenis van de leuze niet weten door te dringen. Zo kunnen mensen denken, die de geschiedenis van de leuze van het verbond, van de overeenkomst met de middenboer niet kennen. Zo kunnen alleen mensen denken, die in staat zijn te veronderstellen, dat Lenin, die in zijn openingsrede op het VIIIste Congres de politiek van een "hecht verbond" met de middelboer verkondigd had, van zichzelf *afweek*, toen hij in een andere rede op *hetzelfde* Congres en in het, op het VIIIste Partijcongres aangenomen partijprogram zeide, dat wij thans de politiek van een "overeenkomst" met de middelboer nodig hebben.

Waarom gaat het hier? Het gaat er hier om, dat Lenin en de partij in de vorm van het VIIIste Partijcongres *geen enkel verschil* zagen tussen het begrip "overeenkomst" en het begrip "verbond". Het gaat er om, dat Lenin overal, in al zijn redevoeringen op het VIIIste Congres een *gelijkheidsteken* plaatst tussen het begrip "verbond" en het begrip "overeenkomst". Hetzelfde moet gezegd worden over de resolutie van het VIIIste Congres, "Over de verhouding tot de middenboer", waar tussen het begrip "overeenkomst" en het begrip "verbond" een *gelijkheidsteken* wordt gezet. En daar Lenin en de partij de politiek van een overeenkomst met de middel boer niet als toevallig en snel voorbijgaand, doch *als van lange duur* beschouwen, hadden en hebben zij er alle reden voor om de politiek van een overeenkomst met de middenboer de politiek van het hechte verbond met hem te noemen en omgekeerd om de politiek van het hechte verbond met de middenboer de politiek van een overeenkomst met hem te noemen. Men behoeft slechts kennis te nemen van het stenografische verslag van het VIIIste Partijcongres en van de resolutie van dit Congres over de middenboer, om zich hiervan te overtuigen. Ziehier een uittreksel der redevoering van Lenin op het VIIIste Congres .

"De slagen, die voor de Koelakken bestemd waren. kwamen tengevolge van de onervarenheid van de Sovjet-functionarissen, tengevolge van de moeilijkheden van het vraagstuk, zeer dikwijls op de middenboeren neer. Hier hebben wij buitengewoon veel kwaad gesticht. De in dit opzicht opgedane ervaring zal ons helpen om alles te doen, teneinde dit in de toekomst te vermijden. Hier hebben wij geen theoretische, maar een praktische taak voor ons. Gij weet heel goed, dat deze taak moeilijk is. Wij beschikken niet over die goederen, die wij de middenboer zouden kunnen aanbieden - maar hij is een materialist, een praktisch man en eist concrete, materiële goederen, die wij hem nu niet kunnen geven en zonder welke het land het misschien nog maanden zal moeten stellen tijdens de zware strijd, die thans de volledige overwinning belooft. Maar wij kunnen in onze administratieve praktijk veel doen: ons apparaat verbeteren, een einde maken aan een massa misbruiken. Wij kunnen en moeten de lijn van onze partij effenen en recht maken, de lijn, die op een onvoldoende wijze op het blok, op het *verbond*, op de *overeenkomst*^{vi} met de middenboeren was gericht." ("Het VIIIste Partijcongres van de R.C.P.", stenografisch verslag blz. 20.)

Gij ziet, dat Lenin geen verschil maakt tussen "overeenkomst" en "verbond". ' En ziehier uittreksels uit de resolutie van het VIIIste Congres "Over de verhouding tot de middenboeren":

"De middenboeren met de koelakken verwarren, de tegen de koelakken gerichte maatregelen tot op deze of gene hoogte tot hen uitbreiden - dat betekent op de meest grove wijze niet alleen alle dekreten van de Sovjet-macht en heel haar politiek, maar ook alle fundamentele beginselen van het communisme overtreden, die naar een *overeenkomst* van het proletariaat met de middenboeren, in de periode van de beslissende strijd van het proletariaat voor de omverwerping van de bourgeoisie

verwijzen, als één van de voorwaarden voor een pijnloze overgang naar het uit de weg ruimen van iedere uitbuiting.

De middenboeren, die tengevolge van de achterlijkheid van de landbouwtechniek, vergeleken bij de industriële techniek, zelfs in de vooraanstaande kapitalistische landen, om van Rusland maar te zwijgen, betrekkelijk sterke economische wortels hebben, zullen zich nog een vrij lange tijd na het begin van de proletarische revolutie staande houden. Daarom moet de taktiek van de Sovjet-funktionarissen op het platteland, zowel als die der partijfunktionarissen berekend zijn op een *langdurige periode van samenwerking* met de middenboeren ...

... Een volkomen juiste politiek van de Sovjetmacht op het platteland verzekert dus het *verbond* en een *overeenkomst* van het zegevierende proletariaat met de middenboeren ....

... De politiek van de arbeiders- en boerenregering en van de Communistische Partij, moet ook in de toekomst in deze geest van een *overeenkomst* van het proletariaat en de armste boeren met de middenboeren worden gevoerd.^{vii} ("Het VIIIste Congres van de R.C.P.", stenografisch verslag, blz. 417-420.)

Zoals gij ziet, maakt de resolutie eveneens geen verschil tussen "overeenkomst" en "verbond".

Het zal niet overbodig zijn er op te wijzen, dat in deze resolutie van het VIIIste Congres geen enkel woord voorkomt over een "hecht verbond" met de middenboer. Betekent dit nu, dat de resolutie zich daardoor van de politiek van het "hechte verbond" met de middenboer verwijderd? Neen, dat betekent dit niet. Dat betekent slechts, dat de resolutie een gelijkheidsteken zet tussen het begrip "overeenkomst", "samenwerking" en het begrip "hecht verbond". Dat is ook begrijpelijk: er kan geen "verbond" met de middenboer bestaan zonder een "overeenkomst" met hem en een verbond met de middenboer kan niet "hecht" zijn, wanneer er geen "langdurige" overeenkomst en samenwerking met hem bestaan .

Dat zijn de feiten.

Een van beide: òf Lenin en het VIIIste Partijcongres hebben zich van de verklaring van Lenin over "een hecht verbond" met de middenboer verwijderd, of men wijst deze niet-ernstige veronderstelling van de hand en erkent; dat Lenin en het VIIIste Partijcongres *geen enkel* verschil maken tussen het begrip "overeenkomst" en het begrip "hecht verbond".

Derhalve, wie geen slachtoffer wil zijn van lege letterzifterij, wie in de zin van Lenins leuze wil doordringen, die over de dorpsarmoede als steun, over een overeenkomst met de middenboer en over de strijd tegen de koelakken spreekt, die moet wel begrijpen, dat de politiek van een *overeenkomst* met de middenboer de politiek is van het *hechte verbond* met hem.

Uw fout ligt hierin, dat gij de zakkenrollerstruik van de oppositie niet hebt begrepen

en op haar provocatie bent ingegaan, en in de door de tegenstander voor u uitgezette val bent geraakt. De valsemunters van de oppositie schreeuwen en maken lawaai, terwijl zij verzekeren, dat zij voor Lenins leuze van een overeenkomst met de middenboer zijn, waarbij zij er provocatorisch op zinspelen, dat een "overeenkomst" met de middenboer één zaak en "een hecht verbond" met hem een andere zaak is. Daarmee willen zij twee vliegen in één klap slaan: ten eerste, hun werkelijke standpunt ten opzichte van de middenboeren maskeren, een standpunt, dat niet op een overeenkomst, maar op een "*breuk*" met de middenboer neerkomt (zie de bekende redevoering van de aanhanger van de oppositie Smirnow, die door mij op de XVIde Moskouse gouvernementspartijconferentie werd geciteerd); ten tweede - zij willen met het *schijnbare* verschil tussen "een overeenkomst" en een "verbond" de eenvoudigen van geest onder de bolsjewiki vangen, hen volledig in de war brengen en van Lenin afstoten.

En wat doen in antwoord daarop sommigen van onze partijgenoten? Inplaats van de bedriegers der oppositie het masker van het gelaat te rukken, inplaats van het overtuigende bewijs van hun bedrog van de partij aangaande hun werkelijk standpunt te leveren - lopen zij zelf in de val, raken zij in de klem en laten zich van Lenin afstoten. De oppositie maakt rumoer over de leuze van Lenin, de oppositie-mensen verwringen zich tot aanhangers van Lenins leuze - dat betekent, dat ik mij van deze leuze afzijdig moet houden, opdat men mij niet met de oppositie over één kam zal scheren, mij niet van een "compromis met de oppositie" kan beschuldigen - dat is de logica van deze partijgenoten.

Dat is echter met het enige voorbeeld van de zakkenrollersmethoden van de oppositie. Neemt bijvoorbeeld de leuze van de zelfkritiek. Aan bolsjewiki kan het niet onbekend zijn, dat de leuze van de zelfkritiek de grondslag van onze partij-actie is, het middel ter versterking van de proletarische diktatuur, de ziel van de bolsjewistische methode om kaders op te voeden. De oppositie maakt rumoer, waarbij zij verzekert, dat de leuze van de zelfkritiek door haar is uitgedacht, dat de partij deze leuze van de oppositie heeft overgenomen en dus voor de oppositie is gekapituleerd. Door zo op te treden, wil de oppositie minstens twee dingen bereiken: ten eerste voor de arbeidersklasse het feit verborgen te houden (en haar daarmee te misleiden), dat er tussen de zelfkritiek van de oppositie, die de *verwoesting* van het partijwezen ten doel heeft, en de bolsjewistische zelfkritiek, die zich de *versterking* van het partijwezen ten doel stelt, een afgrond ligt; ten tweede - enkelen van de eenvoudigen van geest te vangen en hen er toe te brengen om de partijleuze betreffende de zelfkritiek te verwerpen.

En hoe reageren sommigen van onze partijgenoten daarop?

Inplaats van dat zij de spitsboeven van de oppositie het masker van het gelaat rukken en de leuze van de bolsjewistische zelfkritiek verdedigen - geraken zij in de klem, laten zij zich van de leuze van de zelfkritiek verwijderen, dansen naar het pijpen van de oppositie en ... kapituleren voor de oppositie, waarbij zij verkeerdelijk veronderstellen, dat zij zich van de oppositie afgrenzen .

Wij zouden een groot aantal van zulke voorbeelden kunnen geven.
Wij kunnen echter in ons werk naar niemands pijpen dansen.

Des te minder kunnen wij ons in ons werk laten leiden door datgene, wat de aanhangers van de oppositie van ons zeggen. Wij moeten onze eigen weg gaan en de zakkenrollersstreken van de oppositie en de fouten van sommigen van onze bolsjewiki, die op de provocatie van de aanhangers van de oppositie zijn ingegaan, uit de weg ruimen. Herinnert U de woorden van Marx: "Vervolg uw weg en laat de mensen praten!"

12 juni 1928.

"Pravda" Nr. 152.

3 juli 1928.

38

ⁱ Het artikel wordt enigszins verkort afgedrukt. *J. St*

ⁱⁱ Kursief van mij. *J. St.*

ⁱⁱⁱ Kursief van mij. *J. St.*

^{iv} Kursief van mij. *J. St.*

^v Hieruit volgt, dat de afwijkingen van de juiste lijn een tweeledig gevaar voor het verbond van de arbeiders en de boeren doen ontstaan: het gevaar van de kant van hen, die, laat ons zeggen, de tijdelijke, buitengewone maatregelen ten opzichte van de graaninzameling in een blijvende of langdurige partijkoers menen te kunnen omzetten en het gevaar van de kant van hen, die de opheffing van de buitengewone maatregelen menen te kunnen benutten om aan de koelak de vrijheid te geven en om de volledige vrijheid van de handel af te kondigen, zonder de regulering van de handel door de staatsorganen. Derhalve is voor de verzekering van de juiste lijn de strijd aan twee fronten noodzakelijk.

Ik maak van de gelegenheid gebruik om op te merken, dat onze pers niet altijd de regelen in acht neemt en soms een zekere eenzijdigheid aan de dag legt. Het komt bv. voor, dat men diegenen ontmaskert, die de buitengewone maatregelen bij de graaninzameling, die een tijdelijk karakter dragen, in een blijvende koers van onze politiek willen omzetten en die daardoor de smytsjka in gevaar brengen. Dat is heel goed. Maar het is niet goed en niet juist, wanneer men niet tegelijkertijd voldoende aandacht schenkt aan degenen, en hen niet ontmaskert, die de smytsjka van de andere kant bedreigen, dat men hen niet ontmaskert, die voor de kleinburgerlijke anarchie terugwijken, die de verzwakking van de strijd tegen de kapitalistische elementen op het platteland en het instellen van de volledige handelsvrijheid eisen, zonder de regulerende rol van de staat, en die dus de smytsjka van de andere kant ondermijnen. Dat is een slecht ding. Dat is eenzijdigheid. Het komt ook voor, dat men hen ontmaskert, die laat ons zeggen, de mogelijkheid en de doelmatigheid van het op hoger peil brengen van de individuele kleine- en middenboerenbedrijven, die in het gegeven stadium de basis van de landbouw vormen, ontkennen. Dat is heel goed. Maar het is niet goed en onjuist, indien men niet tegelijkertijd hen ontmaskert, die de betekenis van de kolchozen en sovchozen verkleinen en niet zien, dat de taak van het op hoger peil brengen van het individuele kleine- en middenboerenbedrijf, praktisch aangevuld moet worden met de taak van het op hoger peil brengen van de kolchos- en sovchosopbouw. Dat is dan al eenzijdigheid.

Om het volgen van de juiste lijn te verzekeren, moet men de strijd *aan twee fronten voeren* en iedere eenzijdigheid van de hand wijzen.

^{vi} Kursief van mij. *J. St.*

^{vii} Kursief van mij. *J. St.*